

CO PÍŠÍ JINDE

Eliška Nová

LIDOVÉ NOVINY

Kupujte si byty, Praha pak bude krásnější

Když jsou v určité lokalitě hezké budovy, má to významný dopad na ceny nemovitostí. Roli hraje také to, jestli na ně má potenciální kupec výhled.

I těmito souvislostmi se zabývá ekonom se specializací na urbanismus Gabriel Ahlfeldt. „Obecně se má za to, že v určité lokalitě jsou ceny jednolité, ale my jsme zjistili, že lidé jsou ochotni zaplatit za nemovitost obklopenou hezkou architekturou až o 15 tisíc eur víc,“ řekl v rozhovoru pro LN Ahlfeldt, který přednáší na London School of Economics.

Jak jste vyhodnocovali, co je hezká architektura? Není to otázka individuálního vkusu?

V rámci studie jsme žádali, aby nám respondenti různé budovy ohodnotili. Pracovali jsme se čtyřbodovou škálou, na níž lidé určovali, co je podle nich osobité a co nikoliv. Ukázalo se, že se v tom dotazovaní v zásadě shodnou. Není to tak, že by jedna část řekla – tohle je super, a druhá, že to je strašně špatné. Většina hodnotila kvalitu velice podobně.

Jen hezké okolí samo o sobě navýší cenu nemovitosti o 15 tisíc eur?

Ano. Pracovali jsme pokaždé jen se zhruba stometrovým teritoriem. Zjistili jsme, že rozhoduje právě to, jestli z domu na kvalitní architekturu vidíte. Pokud ano, cena roste, pokud ne, stagnuje, i když stojíte téměř na stejném místě. Stejně jako výhled na řeku funguje i výhled na dobrou architekturu, zvyšuje cenu. Pro urbanistické ekonomy je to velmi důležitý poznatek, protože to znamená, že architektura ovlivňuje ekonomiku svého okolí. Když chcete stavět, rozmýšlíte se, kolik do záměru investovat. Investice do osobité architektury se vyplatí, přinese vyšší nájmů, tím pádem i vyšší příjmy. Investoři zatím nejsou moc zvyklí brát v potaz, že to současně zvýší i nájmů v okolí. Nemá cenu, abych lidi přesvědčoval, že mají dávat víc peněz do architektury, protože já to tak chci, ale vyšší příjmy jsou argument.

Doporučil byste tudíž developerům, aby zaplatili dobré architektky, když stavějí novou čtvrť, protože se jim investice ve finále vrátí?

Pravděpodobnost, že se toto tvrzení naplní, roste s velikostí pozemku, který má developer k dispozici. Když může operovat na velké ploše, dá se kalkulovat s tím, že jedna kvalitní budova uprostřed zvýší i nájmů těch v okolí. Takže investici do jednoho domu zkasíruje dvakrát.

Liší se závěry vaší studie podle národnosti, nebo platí univerzálně?

To bych spekuloval, nevím. Ale intuice mi říká, že lidé po celém světě jsou ochotni platit za výhled na přírodu, a myslím, že s výhledem na hezkou budovu to bude podobné.

Sledoval jste také, co s lokalitou udělá, když do ní přibude sportovní stadion. Jak ten se promítne do ekonomiky svého okolí?

Důležitými faktory jsou vzhled takového stadionu a míra, v jaké svede zasáhnout veřejné prostranství kolem sebe. Když investor současně vybuduje infrastrukturu, nové ulice či restaurace, vždycky to bude mít pozitivní efekt. Zásadní moment je zajistit, aby se lidé ke sportovišti mohli pohodlně dopravit – tohle investoři většinou plánují špatně. Velmi často podceňují způsob, jakým lidé používají auta.

Jak to myslíte?

Stadiony se zpravidla staví s představou, že k nim návštěvníci budou jezdit veřejnou dopravou. Taková je idea. Jenže tak to není, investor často podceňuje to, že i tak lidé jezdí autem. Vznikají pak problémy, chybějí parkovací místa, auta zajíždějí do rezidenčních oblastí, takže začnou obtěžovat místní obyvatele. Promyslet, jak se lidé ke stadionu dostanou, musí být primární úvahou. Výborným příkladem je v tom Emirates Stadium v Londýně. V okolí se nacházejí dvě stanice metra, ke stadionu vedou dvě úzké rezidenční ulice. Ceny v okolí se zvedly, ale v těchto dvou konkrétních ulicích se snížily až o čtvrtinu, což je masivní pokles. Nikdo už tam nechce bydlet.

V České republice se momentálně schvaluje zákon na ochranu nekuřáků. Vy jste zkoumal dopad protikuřácké legislativy na tržby restaurací a barů. Jak to dopadlo?

Sám žiji v Berlíně a tam to nikdo neřeší. Ale v médiích samozřejmě probíhala obšírná diskuse o tom, že to bude problém, že to bude mít ohromně negativní efekt a že lidé přestanou do restaurací a barů chodit. Ale lidé se podobným změnám přizpůsobí většinou velmi rychle. Na začátku negativní dopady být mohou, časem ale zmizí. Německé restaurace a bary zákaz kouření ve výsledku neoslabil. Buď proto, že kuřáci do nich pořád chodí a kouří jinde, nebo proto, že nekuřáci chodí častěji. Pro určité skupiny lidí, pro které je kouř problém, se stalo chození do restaurací a barů atraktivnějším, například pro těhotné ženy.

Na druhou stranu kuřáci pak stojí venku na ulici, jsou hluční, odhazují nedopalky. Co tohle dělá s veřejnými prostranstvími?

Zatím mohu jen spekulovat, podobnou studii máme teprve v plánu provést v Londýně. Obecně pozitivní efekt hospody je její zábavní charakter, na druhé straně ale přitahuje hluk. Nemám k dispozici data, kterými bych podložil, jak velký negativní efekt to má, ale v Londýně si na to poměrně velká část veřejnosti stěžuje. Hodně hospod se nachází v rezidenčních oblastech a hodně tamních obyvatel je nešťastných z hostů, kteří venku popíjejí a kouří.

Překvapilo vás nějaké zjištění týkající se kouření v restauracích?

Když si vezmete, jak jednotná byla lobby proti přijetí zákona a jaké obavy z následků cloumaly veřejností, je největším překvapením, jak mizivý efekt zákaz kouření na restaurace ve finále měl.

V Praze se už řadu let mluví o tom, že centrum města se vyliďňuje, respektive že obyvatele nahrazují turisté. Vnímáte to jako problém?

Záleží na tom, kvůli čemu se to děje. Jestli je to příliš vysokými cenami nemovitostí, nebo tam lidé už nechtějí žít,

protože místo zahltili turisté. Tohle se děje ve velkém množství měst a není lehké rozhodnout, jestli je to dobře, nebo špatně. Selský rozum říká, že i v centru by měli bydlet lidé a že by mělo být v dostupné cenové relaci. Na druhé straně turisté přinášejí peníze. Ideální je najít mezi těmito dvěma póly rovnováhu. Například v Barceloně příliv turistů překročil únosnou mez, dělali strašný nepořádek, a tak rostly i náklady na čištění ulic. Město to vyřešilo zvýšením pobytových poplatků.

Je Praha architektonicky kvalitní?

Je tu mnoho krásných historických budov, ale co se moderní architektury týče, moc jsem toho neviděl.

Ono jí ani moc nevzniká. Je to problém?

Pro historické centrum Prahy ne. Otázka je, jak město roste. Když přibývá obyvatel, musíte přistavovat, jinak by neúměrně rostly ceny nemovitostí, což je velký problém například v Londýně nebo v Brooklynu. Londýn na obyvatelích bobtnal desítky let a nestavělo se dostatečně. V důsledku toho je teď finančně nedostupný. Ale zároveň když už začnete přistavovat, musíte velmi pečlivě promyslet, jak to uděláte. Není potřeba stavět jednu ikonickou budovu vedle druhé, to ani nejde, ale je velmi důležité držet se urbanistických standardů a architektonické kvality. Rychlá a laciná zástavba často ekonomicky vychází jen na začátku, ale pak se tam nikomu nechce žít, budovy chátrají a v nejhorším případě se lokalita promění v ghetto.

Souhlasíte, že by se při nové výstavbě mělo přednostně využívat již nepoužívaných průmyslových areálů a ustoupit od rozšiřování města dál do krajiny?

Do určité míry je zahušťování města ekonomicky správné. Ale neznamená to, že na brownfieldu má vyrůst padesát nových staveb – chce to pět šest budov doplněných o zelené plochy. Zahuštění obyvatel na jednom místě pozitivně dopadá na produktivitu, inovace, šetří energii a snižuje i uhlíkovou stopu. Je mnoho dobrých důvodů, proč stavět na brownfieldu, ale je to také daleko dražší, než stavět na předměstí. Musíte také realisticky uvážit, co lidé preferují, velká část z nich bude vždycky chtít spíš rodinný

doměk se zahradou mimo hlavní zástavbu. Pro ně není zahuštěná městská zástavba odpovědí na jejich potřeby.

Takže zahušťovat, nebo ne?

Když se podívám na to, jak to chodí v rozvinutých zemích, pak je lepší zahušťovat více než méně, protože už teď je vidět vzestup počtu osamocené stojících rodinných domů a řídké za-bydlených předměstí.

Co nejvíc rozhoduje o tom, jestli lidé dbají na estetickou hodnotu svého okolí?

Je to vlastnictví. Hraje velkou roli, jestli je v lokalitě víc majitelů nebo nájemců. Jejich zájmy jsou úplně odlišné. Jako vlastník jste jednoznačně pro, aby se v okolí nemovitosti postavilo něco, co pozvedne okolí. Protože se tak zvedne cena i vaší nemovitosti. Ale když se coby nájemce dozvíte, že se má poblíž budovat park nebo muzeum, dojde vám, že majitel domu kvůli tomu zvedne nájem. Stojí vám pak muzeum za to, abyste platila vyšší nájem? Ve většině případů ne. Jako původní nájemník jste si místo vybrala i bez toho, aby tam bylo muzeum, ale někdo nový by se tam pak mohl chtít nastěhovat za více peněz právě proto, že by měl poblíž pěkné muzeum. Nájemci proti novým stavbám v okolí často protestují daleko víc než majitelé budov.

Vysoký počet nájemců zastaví rozvoj lokality?

Ano, může to být problém. Proto prosazují tezi, že by mělo převažovat vlastnické bydlení. Pokud vám patří nemovitost v místě, které se zvelebí, nemáte důvod odcházet. Anebo ji alespoň draž prodáte. Problém nastává, když lidé musejí odejít nedobrovolně, a to se děje právě v případě nájemníků. Nemůžou si dovolit platit vyšší nájem. Je to skutečně velký problém v politice výstavby, protože něco dobrého pro ni znamená něco špatného pro nájemce. Lze tomu předejít regulovaným nájemným, ale tak problém jenom přesunete, protože ceny za bydlení se pak zvednou v jiné části města. Řešením je leda to, aby lidé vlastnili nemovitosti a aby je kupovali ve chvíli, kdy jsou finančně dostupné.

Znamená to, že radnice by měly rozprodávat bytový fond?

Zcela určitě, i když radnice mají většinou kontrolu nad výší nájmu, a obyvatelé městských bytů proto nejsou růstu cen tolik vystaveni. Ale když budou své domovy vlastnit, mnohem více ocení zvelebování okolí, protože z něj budou mít užitek. Důležité proto je prodat byty přímo lidem, nikoliv investorům. Dá se tomu pomoci třeba uzákoněním možnosti odečíst si část hypotéky z daňového základu. Podle toho, co jsem slyšel, je Praha pořád finančně dostupná, proto by se právě teď mělo co nejvíc lidí odhodlat ke koupi nemovitosti. Čekat se nevyplatí – před deseti lety byly ceny nemovitostí v Berlíně nízké, skoro všichni si mohli dovolit vzít hypotéku. Po pár letech se ceny bytů zvedly a pro normální lidi je téměř nemožné koupit si rozumně velký byt v centru.

Dejme tomu, že nikdo nebude chtít nakupovat a ve městě poroste počet nájemníků. Znamená to, že místo už se nebude zlepšovat?

Bude, ale vyvstane jiný problém. Ve městě jako Praha je skoro nevyhnutelné, že se v delším horizontu ceny podstatně zvýší. Na bydlení tu lidé vydávají průměrně dvacet procent svých příjmů, což je v mezinárodním srovnání velice málo. Proto předpokládám, že výdaje na bydlení tu pomalu, ale jistě poroste společně s tím, jak poroste ekonomika a kupní síla. Kvůli tomu se zvýší tlak na nové investice do budov, infrastruktury, nových čtvrtí. K tomu dojde, to je jisté, ale otázkou zůstává, zda z toho místní lidé budou profitovat, nebo tím budou trpět.

Při svém pobytu v Praze jste učil místní studenty pracovat s urbanistickými daty. Co si pod tím mám představit?

Vysvětlím to na konkrétním projektu, na němž pracujeme – analyzujeme vliv dostupnosti vysokorychlostního internetu na ceny nemovitostí. Mnoho států aktuálně řeší, jestli dává smysl investovat veřejné peníze do budování vysokorychlostních sítí i v odlehlejších lokalitách. Vědí, kolik to bude stát, ale neumějí spočítat, jaký přínos z toho bude. Stojíte před situací, kdy jsou lidé ochotni platit poskytovatelům za kvalitní připojení, ale vlastníci sítí nemají zájem svoji infrastrukturu

rozšiřovat. Proč by to pak měl být zájem státu? Proč by měl používat vybrané daně na to, aby budoval síť pro soukromé poskytovatele internetu?

Proč tedy?

Jedním z argumentů v této úvaze je, že lidé neplatí poskytovatelům za internet tolik, na kolik si ho ve skutečnosti cení. Vezměme si modelový příklad: vás nezajímá internet vůbec, zatímco mě moc. Přesto za něj platíme stejnou cenu. Vy platíte šest set korun, já platím šest set korun. Pro mě je jeho reálná hodnota třeba až čtyři tisíce měsíčně, protože ho používám pořád. Jenomže těch rozdílových 3 600 korun poskytovateli neplatím. Platím je majiteli domu, v němž je kvalitní připojení. Z cen nemovitostí se dá vysledovat, jak moc si lidé internetu cení. Jakmile to zjistíme, můžeme porovnat cenu za státem dotovaný rozvoj vysokorychlostní sítě s benefity, které by taková investice přinesla. Když to shrnu, zjistili jsme, že na osmdesáti procentech území Anglie taková státní intervence smysl má, ale pro většinu venkovských oblastí se nevyplatí. A na tomto projektu jsem pražským studentům ukazoval, jak se dá pracovat s urbanistickými daty.

Gabriel Ahlfeldt působí jako docent urbánní ekonomie a územního rozvoje na London School of Economics and Political Science. Ve svých studiích se zaměřuje například na to, jak ovlivňuje ceny nemovitostí kvalitní architektura nebo to, jak legislativa na ochranu nekuřáků ovlivňuje tržby restaurací a barů. Do Prahy přijel na pozvání CERGE-EI, pracoviště Univerzity Karlovy a Národohospodářského ústavu AV ČR. Zasedl tady v porotě Datathonu, projektu, ve kterém studenti pracují s urbanistickými daty.

[NOVÁ, Eliška. Kupujte si byty, Praha pak bude krásnější. In: *Lidové noviny*, 23. 11. 2016, příloha Domov, s. 4. © MAFRA, a. s. 2016, ISSN 0862-5921. Publikováno se svolením redakce.]

Martina Marečková HOSPODÁŘSKÉ NOVINY
**Než začneme projektovat,
ptáme se místních na jejich potřeby**

Ve Skandinávii už investoři běžně zapojují obyvatele do celého plánování nových městských čtvrtí, ale i samostatných budov. O propojení developerů, komunálních politiků a obyvatel tak, aby vznikaly projekty potřebné a udržitelné, hovořil v Praze známý švédský architekt Ola Kjellander z uznávaného švédského ateliéru Kjellander Sjöberg. „S místními obyvateli se bavíme ještě dříve, než na koncepci začneme pracovat,“ řekl v rozhovoru pro HN.

Jak dlouho ve Švédsku funguje praxe, kdy soukromý investor vybidne veřejnost, aby se zapojila do přípravy projektu?

Myslím, že posledních patnáct let. Význam ale stoupá a dnes už společnosti – obvykle velké architektonické a projektové kanceláře – mají týmy, které se specializují na zapojování veřejnosti do projektů. Přístup k městskému plánování se změnil. Dříve navrhovali velké celky známí architekti, jeden člověk nakreslil do detailu celou čtvrť třeba o pěti tisících bytech. Bylo to pěkné, velmi kvalitní, ale nudné a stylisticky monotónní. Tehdy jsme si asi uvědomili, že už to tak dělat nechceme. Dnes se do rozvoje města zapojuje mnohem více lidí, tím se i přenáší zodpovědnost na více lidí. A diskutujeme také s místními občany, abychom zjistili, jaké mají potřeby. S veřejností se bavíme v průběhu celého procesu, ne jen na začátku.

Jak takový proces probíhá?

Někdy vyrážíme do místa budoucího projektu a bavíme se s místními obyvateli ještě dříve, než na koncepci začneme pracovat. A v případě, že je vypsána soutěž, sbíráme v terénu informace ještě před tím, než víme, jestli zakázku vůbec dostaneme. Na samotných diskusních setkáních jde o to, aby mluvili všichni lidé, ale v malých skupinách. Všechny jejich nápady sepíšeme a pak je ukážeme ostatním lidem. Takto jsme postupovali třeba při revitalizaci jednoho starého průmyslového areálu, jehož krásné cihlové budovy mají sloužit bydlení.

Zorganizovali jsme několik workshopů s veřejností a město na základě jejich podnětů poměrně radikálně změnilo své plány. Na workshopy přišli kromě sousedů také lidé, kteří v budovách pracovali dvacet, ale i třicet let, a o budoucnost areálu se proto přirozeně zajímali.

Co si myslíte o názoru, že soutěže na podobu velkých území zdržují jejich výstavbu?

To je dnes ve Švédsku nemyslitelné. Tendencí je rozdělit development na malé celky, abychom dosáhli větší rozmanitosti a komplexnosti. Po účastnících se vyžaduje individuální přístup, aby se podařilo vytvořit pestré a živé město. Nemyslím si, že soutěž je špatná investice. Soutěž architektky nutí vystoupit ze své komfortní zóny a vytvořit něco nového, musí se opravdu snažit. Když si nejste jista, že projekt vyhraje, snažte se o to více. Nechcete přece, aby architekt dělal to samé, ale aby přišel s něčím novým. Soutěž je podle mě dobrá investice. Investor získá návrhy od pěti architektů, vybere si jen jeden z nich, ale ostatními se inspiroje.

Řekl jste, že průtahy v povolování staveb nejsou ke škodě věci. Jak jste to myslel?

Rychlý projekt se ve Švédsku podaří zrealizovat za pět let, dlouhý proces trvá deset let. Pět let je, myslím, běžná délka stavebního řízení. Ve Švédsku se dnes hodně staví, architekti mají plno práce, chybí odborníci, a existuje tak riziko, že výsledná architektura utrpí. Architekti se vzájemně příliš ovlivňují, koncepce se opakují. Politicky správná odpověď je, že potřebujeme dělat věci rychleji, potřebujeme stavět cenově dostupné byty, protože většina lidí si drahé bydlení nemůže dovolit. Jenže to zpravidla znamená, že stavíme nekvalitně. Je to těžké dilema. Já si myslím, že budoucnost je v pomalé, ale kvalitní výstavbě. Budovy z kvalitních materiálů déle vydrží. Rozvíjet město bude stát peníze, ale je to udržitelné.

[MAREČKOVÁ, Martina. Než začneme projektovat, ptáme se místních na jejich potřeby. In: *Hospodářské noviny*, 9. 11. 2016, IHNED.cz ISSN 1213-7693, s. 21 © 1996–2016 Economia, a. s. Uveřejněno na základě udělení generální licence.]

Česká komora architektů, vědoma si svých povinností, spojených s výkonem profese, nabídla ve svém prohlášení ze dne 21. října 2016 uspořádání kulatého stolu, který by napomohl řešení situace, jež v Praze nastala v souvislosti s přípravou nového pražského územního plánu na Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy. Kulatý stůl se uskutečnil v pražské kanceláři Komory dne 9. listopadu 2016 za účasti zástupců Komory, náměstkyně primátorky a určené zastupitelky pro pořízení územního plánu Petry Kolínské a dalších zástupců odborné veřejnosti a veřejné správy. Z diskuse, která u tohoto kulatého stolu proběhla, vzešla následující doporučení, na nichž se shodli všichni jeho účastníci. Ke shodě všech nedošlo pouze u bodu 9, na jehož znění se názory lišily. Bod 9 tak zůstává doporučením ČKA. Následující závěry a doporučení by měly napomoci postupnému řešení problémů, spojených s přípravou nového pražského územního plánu (Metropolitního plánu), i systémů územního plánování v Praze obecně.

- 1) Město Praha vzhledem ke své velikosti, významu a pozici v rámci České republiky potřebuje organizaci jakou je Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy (IPR) – úřad městského architekta.
- 2) Vzhledem k tomu, že územní plánování je dlouhodobá a koncepční činnost, spojená v případě města jako je Praha se správou dat velkého území, ale i s výkladem, interpretací územního plánu v každodenním rozhodování o městě, je správné, že územní plán hlavního města Prahy (Metropolitní plán) vzniká v rámci IPR, že IPR je zhotovitelem tohoto plánu.

- 3) Návrh územního plánu hlavního města Prahy (Metropolitního plánu), který byl předán ke kontrole pořizovateli, má být dopracován ke společnému jednání (viz dále bod 6).
- 4) Pro úspěšné dokončení územního plánu hlavního města Prahy (Metropolitního plánu) je zásadní, aby fungovala komunikace mezi třemi subjekty, které se na přípravě Metropolitního plánu podílejí: objednatelem (politickou reprezentací města), pořizovatelem (oddělením pořizování celoměstských dokumentací Magistrátu HMP) a zhotovitelem (IPR). Stejně tak je důležité, aby si všechny tyto tři subjekty uvědomovaly svoji zodpovědnost, spojenou s procesem přípravy územního plánu hlavního města Prahy (Metropolitního plánu).
- 5) Objednatel by měl jasně deklarovat – jak k široké veřejnosti, tak k veřejnosti odborné – svoji podporu přípravě Metropolitního plánu. Metropolitní plán má vznikat ve stabilním prostředí, s vědomím podpory a důvěry objednatele. Základem této důvěry je, přirozeně, i zmíněná komunikace mezi objednatelem a zhotovitelem.
- 6) Pořizovatel by měl sumarizovat jednoznačné a závazné připomínky k dopracování návrhu pro společné jednání; jejich základem by měly být připomínky Ministerstva pro místní rozvoj ČR, připomínky pořizovatele a závěry Odborné pracovní skupiny pro posouzení pracovního návrhu Metropolitního plánu. Součástí těchto připomínek by měl být harmonogram tohoto dopracování, včetně kontrolních termínů.
- 7) Pořizovatel by měl být personálně posílen, protože hraje klíčovou roli při přípravě Metropolitního plánu a nese v tomto procesu velkou zodpovědnost.

- 8) Mělo by dojít ke stabilizaci týmu zpracovatele Metropolitního plánu. Tým zpracovatele má být ustaven jako otevřený a multidisciplinární.
- 9) Pokud dochází ke změnám v týmu zpracovatele územního plánu, je vhodnější, s ohledem na zodpovědnost zpracovatele v procesu přípravy územního plánu a kontinuitu věcného řešení, aby k takové změně docházelo až po dokončení ucelené etapy přípravy územního plánu (v případě Metropolitního plánu by to bylo dopracování a projednání návrhu pro společné jednání).
- 10) S respektem ke skutečnosti, že autorská majetková práva k návrhu územního plánu hlavního města Prahy (Metropolitním plánu) ke společnému jednání náležejí Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy, je nutné zdůraznit, že, pokud dojde ke změnám v týmu zpracovatele a budou se týkat autorizovaných osob (členů ČKA), je v každém případě nutno postupovat podle Profesního a etického řádu ČKA.

Kulatého stolu se zúčastnili: Ondřej Boháč, pověřený ředitel Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy, Martin Čemus, pověřený řízením odboru územního rozvoje Magistrátu HMP; Ivan Plicka, ČKA; Petr Hlaváček, architekt; Pavel Hnilička, ČKA; Jan Kasl, architekt; Petra Kolínská, náměstkyně primátorky, určená zastupitelka pro pořízení územního plánu; František Korběl, předseda Odborné pracovní skupiny pro posouzení pracovního návrhu MPP; Ladislav Lábus, FA ČVUT; Jan Sedlák, FA ČVUT; Milan Svoboda, ČKA; Marie Špačková, ČKA.

[Tisková zpráva ČKA, 22. 11. 2016. Dostupné z: <https://www.cka.cz/cs/pro-media/tiskove-zpravy-cka/kulaty-stul-na-tema-metropolitniho-planu-zavery-a-doporuceni>]

-tb-

Česká republika byla zvolena do Řídící rady Programu OSN pro lidská sídla (UN-Habitat)

Česká republika byla na období leden 2017 až prosinec 2020 zvolena do Řídící rady Programu OSN pro lidská sídla (UN-Habitat). Stalo se tak na zasedání Hospodářské a sociální rady OSN 8. prosince 2016 v New Yorku. Cílem zasedání byly doplňovací volby do vybraných orgánů OSN.

„Jako člen Řídící rady UN-Habitat naváže Česká republika na svou dosavadní mezinárodní roli v této oblasti, bude se mimo jiné podílet na koordinaci a hodnocení plnění vizí a cílů, obsažených v Nové agendě pro města“, uvedla ministryně pro místní rozvoj Karla Šlechtová.

Zvolení České republiky do Řídící rady UN-Habitat odráží její výraznou roli v přípravném procesu třetí celosvětové konference OSN o bydlení a udržitelném rozvoji měst „Habitat III“, která se konala v říjnu 2016 v ekvádorském hlavním městě Quito. Na konferenci byl schválen dokument „Nová agenda pro města“, obsahující vize a cíle pro rozvoj měst a bydlení na příštích 20 let. Česká republika přispěla výrazně k přípravě a úspěšnému vyjednání dokumentu. Byla také jednou z deseti zemí, zvolených v roce 2014 do byra Přípravného výboru zmíněné konference.

„Česká republika je na mezinárodní úrovni v oblasti rozvoje měst a bydlení aktivní, její kroky jsou nejen vidět, ale jsou i vysoce ceněny,“ doplnila dále ministryně. Ve světě měla velmi pozitivní ohlas například největší a nejvýznamnější konference „Evropský Habitat“, kterou uspořádalo Ministerstvo pro místní rozvoj v březnu 2016 v Praze, a jejíž „Pražská deklarace“ představovala jeden z významných vstupů do „Nové agendy pro města“.

Program OSN pro lidská sídla (UN-Habitat) existuje od roku 1976. Je za-

měřen na udržitelnou urbanizaci měst a rozvoj bydlení s důrazem na roli financování bydlení a plánování měst při potlačování chudoby. Problematika rozvoje měst je z globálního hlediska mimořádně důležitá; již nyní žije ve městech více než polovina světové populace a podle predikcí bude do roku 2050 ve městech žít cca 70 procent obyvatel planety.

Řídícím orgánem programu je Řídící rada, která se skládá z 58 zvolených států (z celkem 193 členských států OSN). Rada koordinuje aktivity OSN související s udržitelným rozvojem měst a bydlení. Jednání Řídící rady se koná jednou za dva roky v Nairobi (sídle programu UN-Habitat).

Cyklus celosvětových konferencí OSN o bydlení a rozvoji měst je dvacetiletý; první konference OSN „Habitat“ se konala v červnu 1976 v kanadském Vancouveru, druhá konference OSN „Habitat II“ se konala v červnu 1996 v tureckém Istanbulu. Konference „Habitat III“ byla jednou z prvních implementačních konferencí OSN pro cíle udržitelného rozvoje z rámce „Agendy 2030“, schválené v září 2015 na summitu OSN v New Yorku.

[Tisková zpráva MMR z 13. 12. 2016. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2016/Ceska-republika-byla-zvolena-do-Ridici-rady-Programu-OSN-pro-lidska-si>]

Všechny integrované strategie schváleny – metropolitní oblasti a aglomerace jsou připravené čerpat více než 45 miliard korun

Postupně bylo schváleno všech třináct integrovaných strategií zaměřených na rozvoj městských oblastí. Sedm metropolitních oblastí ITI a šest městských aglomerací IPRÚ je tak připraveno pro čerpání evropských dotací.

„Města a jejich zázemí vkládají do svých strategií velká očekávání, která jsou podpořena více než 35 miliardami korun. Tato alokace pro sedm aglomerací ITI v sedmi operačních programech nás řadí na špicí Evropské unie. Navíc ještě realizujeme nástroj IPRÚ s alokací kolem 10 miliard korun. Česká republika v čele s Ministerstvem pro místní

rozvoj, které je gestorem celého procesu, se postavila k realizaci integrovaných strategií zodpovědně. A právě to, že jsou všechny aglomerace již připraveny začít naplňovat své strategie integrovanými projekty, je významným milníkem ve využívání integrovaných nástrojů. Naši roli neopouštíme a věříme, že již brzy uvidíme v aglomeracích první úspěšně realizované integrované projekty,“ říká ministryně pro místní rozvoj Karla Šlechtová.

Ministerstvo pro místní rozvoj, jako řídicí orgán IROP, zároveň pro nástroj ITI i IPRÚ vyčlenilo ze všech operačních programů nejvyšší částku. „Podmínkou čerpání je právě schválení integrované strategie, na jejímž základě mohou města začít vypisovat své výzvy pro předkládání projektů. Je potěšující zprávou, že první města již nejenom vypsala své výzvy, ale provádí také hodnocení přijatých žádostí,“ říká David Koppitz, ředitel Odboru regionální politiky MMR.

Největším přínosem nástrojů ITI i IPRÚ je vzhledem k rezervaci finančních prostředků možnost financování komplexních rozvojových témat z více než jedné prioritní osy jednoho či více operačních programů. Tím dochází k efektivnějšímu nakládání s veřejnými prostředky. Města a další žadatelé mohou například propojovat investiční a neinvestiční projekty v oblasti městské a příměstské dopravy, vzdělávání, sociálního začleňování či podpory kulturního dědictví. V případě ITI mohou podporu získat také projekty v oblasti vědy a výzkumu, podnikání nebo životního prostředí. Další výhodou je výraznější a autonomnější role měst, která je podpořena vznikem integrovaných strategií sestavených na základě partnerského principu v území.

Kromě výzev z IROP připravují ITI (v návaznosti na obsah schválených integrovaných strategií) výzvy také z Operačního programu Doprava (OPD), Operačního programu Životní prostředí (OPŽP), Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OPVVV), Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OPPIK), Operačního programu Zaměstnanost (OPZ) a ITI

Praha i z Operačního programu Praha – pól růstu ČR (OPPPR). V případě nástroje IPRÚ se jedná o IROP, OPD a OPZ.

Více informací najdou zájemci na webových stránkách jednotlivých aglomerací a na webu www.uzemnidimenze.cz.

[Tisková zpráva MMR z 17. 11. 2016. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2016/Vsechny-integrované-strategie-schvaleny---metropolitni-oblasti-a-aglom>]

Fungující obce jsou základním stavebním kamenem rozvoje našich regionů

Ministryně Karla Šlechtová debatovala se starosty na celostátní finanční konferenci Svazu měst a obcí České republiky. Ve svém vystoupení představila pohled Ministerstva pro místní rozvoj na problematiku rozvoje měst a obcí, a oblastí, v nichž ministerstvo činnost a snahy starostů podporuje. Přítomně ujistila také o svém úsilí v prohlubování komunikace napříč samosprávami a představila některé kroky, které učinilo ministerstvo v oblasti veřejného investování a podpory regionů.

„Ministerstvo pro místní rozvoj se jako jeden z hlavních partnerů měst a obcí v České republice tradičně této akci účastní a naši zaměstnanci zde vystupují s řadou příspěvků. Věnujeme se aktuálním tématům na úrovni samospráv a starostům jsme k dispozici pro dotazy spjaté s řízením i financováním rozvoje jejich měst a obcí. Osobně tento typ komunikace velmi vítám, neboť i tímto způsobem můžeme naslouchat potřebám regionů a přizpůsobovat jim tak naše národní programy a dotace. Obce a města v České republice jsou středem mého zájmu, a kdo jiný by jim měl naslouchat více, nežli ministryně pro místní rozvoj,“ uvedla ministryně pro místní rozvoj Karla Šlechtová.

Ministryně pro místní rozvoj Karla Šlechtová představila na celostátní finanční konferenci, která je jednou z nejvýznamnějších akcí Svazu měst a obcí ČR i dotační programy Ministerstva pro místní rozvoj, které podporují konkurenceschopnost regionů

v České republice. Stranou nezůstala ani důležitá legislativa jako například zákon o zadávání veřejných zakázek, který nabyl účinnosti 1. října 2016. Ten dává zadavatelům zakázek širší možnosti, ale také více odpovědnosti. Dostalo se i na využívání prostředků z fondů Evropské unie a na Integrovaný regionální operační program.

Cílem této konference bylo zejména seznámení starostů s aktuálními tématy z oblasti financování obcí a měst, včetně vzájemné diskuse mezi všemi zúčastněnými. Svaz měst a obcí České republiky je celostátní, dobrovolnou, nepolitickou a nevládní organizací a je také důležitým partnerem Ministerstva pro místní rozvoj.

[Tisková zpráva MMR z 10. 11. 2016. Dostupné z: [http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2016/Slechtova-Fungujici-obce-jsou-zakladnim-stavebnim-kamenem-rozvoje-\(1\)](http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2016/Slechtova-Fungujici-obce-jsou-zakladnim-stavebnim-kamenem-rozvoje-(1))]

Vláda projedná Restart strukturálně postižených regionů

Na vládu dorazil Strategický rámec hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje, vypracovaný Ministerstvem pro místní rozvoj. Cílem projektu zvaného Restart je zastavit zaostávání a nastartovat prosperitu strukturálně postižených regionů. Předseda vlády Bohuslav Sobotka spustil nové webové stránky restartregionu.cz, které umožňují veřejnosti přímo se podílet na tvorbě konkrétních opatření.

Společný projekt vlády a regionů vychází z usnesení vlády č. 826 z 19. října 2015 a dlouhodobé vládní strategie vůči strukturálně postiženým krajům. Pokud vláda schválí strategický rámec, následovat bude rozsáhlá diskuse s odbornou i širokou veřejností v regionech a z ní vzejdou tzv. akční plány, které již budou reprezentovat specifická opatření v konkrétně definovaných lokalitách.

„Česká republika se dosud nikdy neodhodlala k tak rozsáhlé restrukturalizaci, vybrané regiony po ní přitom již řadu let volají. Naším cílem je po vzoru Německa oživit strukturálně postižené

oblasti a dát jim novou perspektivu. Úspěšná proměna Porýní či Porúří trvala mnoho let, nečekejme tedy, že Ústecký, Moravskoslezský a Karlovarský kraj začnou vzkvétat hned zítra. O to důležitější však je, že se nám podařilo tento dlouhodobý proces konečně nastartovat,“ řekl předseda vlády České republiky Bohuslav Sobotka.

„Strategický rámec představuje klíčový dokument zpracovaný Ministerstvem pro místní rozvoj, podle kterého se odehraje proměna hospodářské struktury příslušných regionů. Jde o dlouhodobý a široký koncept, který zahrnuje všechny důležité strategické principy včetně typových opatření. Úspěch naší strategie bude nejvíce záležet na komunikaci mezi vládou a dotčenými regiony,“ říká ministryně pro místní rozvoj Karla Šlechtová.

„Restrukturalizace je dlouhé slovo, které málokdo dokáže vyslovit a možná se ani všichni neshodneme na jeho významu. Naproti tomu Restart známe všichni. Je to tlačítko, které stiskneme pokaždé, když se nám zasekne počítač. Dnes jsme ho symbolicky stiskli v souvislosti s Ústeckým, Moravskoslezským a Karlovarským krajem. Řada opatření však bude aplikována i v dalších částech ČR s podobnými problémy,“ říká vládní zmocněnec pro Ústecký, Moravskoslezský a Karlovarský kraj Jiří Cieňciała.

„Restart je unikátní také tím, že vzniká z podstatné části ‚zdola‘. Příprava klíčového strategického dokumentu trvala několik měsíců a podílelo se na ní více než sto různých podniků, vzdělávacích institucí, samospráv a dalších partnerů. Strategický rámec pojmenovává společné bolesti všech tří regionů a navrhuje obecné principy, jak je nejen utišit, ale i vyléčit,“ řekla Gabriela Nekolová, zástupkyně Úřadu vládního zmocněnce pro Ústecký, Moravskoslezský a Karlovarský kraj.

[Tisková zpráva MMR z 13. 12. 2016. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2016/Vlada-projedna-Restart-strukturalne-postizenych-regionu>]